

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, 1429, 1672 i 1941) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Składki za miesiąc kalendarzowy objęty zwolnieniem z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a:

- 1) na ubezpieczenia społeczne są finansowane w całości z budżetu państwa za pośrednictwem Zakładu;
- 2) na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy podlegają refundacji w całości z budżetu państwa.

4b. Zakład informuje ministra właściwego do spraw finansów publicznych o wysokości należności, o których mowa w ust. 4a, za każdy kwartał roku kalendarzowego do 15. dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.”;

2) po art. 17 dodaje się art. 17a i art. 17b w brzmieniu:

„Art. 17a. 1. Na wniosek płatnika składek, prowadzącego działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, będącego mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, zwalnia się go z obowiązku opłacenia należnych składek na jego ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy za wskazany we wniosku miesiąc kalendarzowy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli ubezpieczony dobrowolnie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu w miesiącu kalendarzowym złożenia wniosku oraz miesiącu kalendarzowym go poprzedzającym.

Art. 17b. 1. Zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, przysługuje wyłącznie za jeden miesiąc kalendarzowy w danym roku kalendarzowym.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. Zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, stanowi pomoc de minimis.

3. Przepisu art. 17a nie stosuje się do płatnika składek, który:

- 1) jako ubezpieczony wykonywał w poprzednim lub w bieżącym roku kalendarzowym pozarolniczą działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego w roku kalendarzowym rozpoczęcia działalności gospodarczej lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej;
 - 2) w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc kalendarzowy złożenia wniosku jako ubezpieczony nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności;
 - 3) nie dysponuje limitem pomocy de minimis co najmniej w wysokości sumy obowiązujących go we wskazanym miesiącu kalendarzowym składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy.”;
- 3) po art. 18c dodaje się art. 18d w brzmieniu:

„Art. 18d. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za miesiąc objęty zwolnieniem z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, stanowi najniższa obowiązująca danego ubezpieczonego podstawa wymiaru składek. Przepisów art. 18 ust. 9 i 10 nie stosuje się.”;

- 4) po art. 36c dodaje się art. 36d i art. 36e w brzmieniu:

„Art. 36d. 1. Płatnik składek składa wniosek o zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc kalendarzowy, który ma być objęty zwolnieniem.

2. Wniosek o zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, zawiera:

- 1) dane płatnika składek:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer NIP i PESEL, a jeżeli nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego albo paszportu;
- 2) wskazanie miesiąca kalendarzowego, w którym płatnik składek zamierza skorzystać ze zwolnienia z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a;

- 3) oświadczenie, że na dzień złożenia wniosku płatnik składek jest mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;
- 4) oświadczenie, że płatnik składek jako ubezpieczony nie wykonywał w poprzednim lub w bieżącym roku kalendarzowym pozarolniczej działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego w roku kalendarzowym rozpoczęcia działalności gospodarczej lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenia jest obowiązany do zawarcia w nich klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. Wniosek o zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, jest składany wyłącznie za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład, w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem art. 47c.

5. Wniosek o zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, złożony w innym terminie niż wskazany w ust. 1 oraz nierozpatrzony do dnia zgonu wnioskodawcy pozostawia się bez rozpoznania. Jeżeli wniosek zostanie złożony niezgodnie z ust. 4 lub zawiera inne braki formalne, Zakład wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

Art. 36e. 1. Zakład rozstrzyga o zwolnieniu z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, w terminie nie dłuższym niż 40 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku i informuje o tym ubezpieczonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego przez Zakład. Wniosek rozstrzygnięty przez Zakład nie podlega wycofaniu albo korekcie.

2. W razie sporu dotyczącego rozstrzygnięcia o zwolnieniu z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, albo stwierdzenia w związku z przeprowadzonym postępowaniem wyjaśniającym lub kontrolą, że płatnik składek wprowadził Zakład w

błąd, Zakład wydaje decyzję o obowiązku opłacenia składek, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 6.

3. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacje i inne pisma w sprawie zwolnienia lub obowiązku opłacenia składek Zakład sporządza i doręcza wnioskodawcy w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym zgodnie z art. 71ab ust. 6 oraz art. 83f. Informacja o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacji lub innego pisma w sprawie zwolnienia lub obowiązku opłacenia składek może zostać przesłana przez Zakład na wskazany na profilu informacyjnym adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

4. Zakład wraz ze skargą na decyzję o obowiązku opłacenia składek, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 6, przekazuje do sądu akta sprawy w postaci wydruków z systemu teleinformatycznego. Wydruki zastępują dokumenty elektroniczne.”;

5) w art. 47:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Płatnik składek, który opłaca składki wyłącznie za siebie, przysyła jedynie deklarację rozliczeniową, z zastrzeżeniem ust. 2fa.”,

b) po ust. 2f dodaje się ust. 2fa w brzmieniu:

„2fa. Za miesiąc kalendarzowy objęty zwolnieniem z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, ubezpieczony przysyła w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4:

- 1) deklarację rozliczeniową;
- 2) imienny raport miesięczny z informacją o składkach na ubezpieczenia społeczne za siebie, objętych zwolnieniem;
- 3) imienny raport miesięczny z informacją o należnej składce na ubezpieczenie zdrowotne za siebie;
- 4) w przypadku zgłaszania do ubezpieczeń innych ubezpieczonych – imienne raporty za tych ubezpieczonych.”,

c) po ust. 2h dodaje się ust. 2ha w brzmieniu:

„2ha. Deklaracje rozliczeniowe oraz imienne raporty miesięczne za ubezpieczonych, którzy nie złożyli ich zgodnie z ust. 2fa, sporządza albo koryguje Zakład.”;

6) w art. 83:

a) w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) obowiązku opłacenia składek.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Od decyzji przyznającej świadczenie w drodze wyjątku oraz od decyzji odmawiającej przyznania takiego świadczenia, od decyzji w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, od decyzji o obowiązku opłacenia składek, a także od decyzji w sprawie wykreślenia zastawu skarbowego z rejestru, odwołanie, o którym mowa w ust. 2, nie przysługuje. Stronie przysługuje prawo do złożenia wniosku do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji, określone w Kodeksie postępowania administracyjnego.”;

7) art. 83f otrzymuje brzmienie:

„Art. 83f. Decyzje, postanowienia, inne pisma oraz zaświadczenia Zakładu o pomocy de minimis oraz o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego Zakładu, mogą zamiast własnoręcznego podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania albo nadruk „Zakład Ubezpieczeń Społecznych”.”;

8) w art. 86 w ust. 2 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) prawidłowość i rzetelność danych, informacji i oświadczeń przekazanych przez ubezpieczonego we wniosku o zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.²⁾) w art. 21 w ust. 1 w pkt 159 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 160 w brzmieniu:

„160) kwoty składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28, 185, 326, 605, 641, 658, 825, 1059, 1114, 1130, 1407, 1414, 1429, 1523, 1617, 1667, 1675, 1705, 1723, 1787, 1843 i 2760.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2540 oraz z 2023 r. poz. 1059 i 1414) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. Zwolnienia od podatku dochodowego, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 28a, 29, 29aa, 29b, 43, 46, 46c, 47a, 71a, 102a, 111, 114, 121, 121a, 122, 125, 125a, 129, 131a, 136, 137, 155 i 160 ustawy o podatku dochodowym, stosuje się odpowiednio do podatników opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, 1429, 1723 i 1737) w art. 104 w ust. 1 w pkt 3 w lit. k kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. l w brzmieniu:

„l) zwolnionych z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy zgodnie z art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w miesiącu korzystania z tego zwolnienia.”.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM
MARCIN PRÓCHNICKI – NACZELNIK
KIERUJĄCY PRACAMI DEPARTAMENTU PRAWNEGO
W MINISTERSTWIE ROZWOJU I TECHNOLOGII
/PODPISANO ELEKTRONICZNIE/